

VERENIGING HOLLAND DEXTER

Annemiek Scholten, Secretaris

Bleeksestraat 2

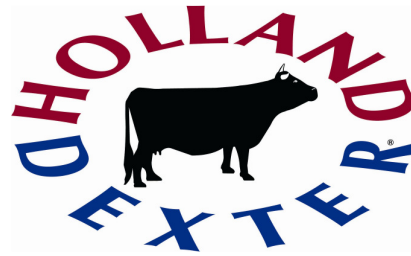
7031 EL Wehl

Tel: 0314-681538

Fax: 0314-335986

secretariaat@hollanddexter.nl

www.hollanddexter.nl

NIEUWSBRIEF augustus 2012

Beste leden,

In deze nieuwsbrief speciaal aandacht voor de fokkerij. Er komen nieuwe KI-stieren beschikbaar en sinds enige tijd staat het inteeltpercentage vermeld op de stamboom van de stamboekkaart. In deze nieuwsbrief een uitleg.

Inteeltpercentage

Sinds 2006 werken we met het stamboekprogramma van ZooEasy. Hieruit worden de stamboekkaarten gedraaid met op de voorzijde de diergegevens en de fokker/eigenaar. Dit gedeelte is voorzien van een stempel en de handtekening van de secretaris.

Op de achterzijde staat de afstamming van het dier. Hierop staan 3 achterliggende generaties vermeld. Per dier wordt achtereenvolgens weergegeven: de naam, het registratienummer, de kleur (met eventueel de toevoeging RF+ voor dieren met de roodfactor), de geboortedatum en het inteeltpercentage.

Het inteeltpercentage wordt berekend aan de hand van gemeenschappelijke voorouders van zowel de vader als de moeder. Een dier krijgt namelijk altijd de helft van de genen van de vader en de andere helft van de moeder. De genetische invloed van beide dieren is dus gelijk.

Het inteeltpercentage geeft weer hoe groot de kans is dat een erfelijke factor doorgegeven wordt. De hoogste graad van inteelt is de volle broer-zus, de vader-dochter of de moeder-zoon paring. In deze gevallen is het inteeltpercentage 25%. Een halfbroer-halfzus, oma-kleinzoon of een opa-kleindochter paring geeft een inteeltpercentage van 12,5%

Wanneer de ouders bijvoorbeeld alleen dezelfde opa (halfneef-halfnicht) hebben is het inteeltpercentage 6,125%. Hebben ze ook dezelfde oma dan moet bij het inteeltpercentage 6,125 worden opgeteld. Zo kom je in totaal voor een volle neef-nicht paring op een inteeltpercentage van 12,5%.

Melbry Duster, geboren 1-4-1971. Engelse stier. Komt in 278 van de 283 Holland Dexter stambomen voor.

Canwell Buster, geboren:20-6-1966. Engelse stier. Komt in 279 van de 283 Holland Dexter stambomen voor.

Bij de berekening van het inteeltpercentage wordt tot diep in de afstamming gezocht naar gemeenschappelijke voorouders. Van iedere gemeenschappelijke voorouder wordt apart berekend wat het inteeltpercentage is. Uiteindelijk worden deze inteeltpercentages opgeteld.

Dit inteeltpercentage wordt nog vermenigvuldigd met 1+ het inteeltpercentage van beide ouders. Zo kunnen inteeltpercentages oplopen tot zo'n 35%.

Hoe meer generaties er bekend zijn in de stamboom, hoe groter de kans op een gemeenschappelijke voorouder. Bij 6 volledig bekende generaties is de betrouwbaarheid van het inteeltpercentage goed te noemen (bron PVE) Let wel: het betreft dan 2+4+8+16+32+64 dieren die bekend moeten zijn. Bij de 7^e generatie komen er dus 128 dieren bij die ook weer verwant kunnen zijn. De invloed op het inteeltpercentage neemt echter iedere generatie met de helft af.

Het risico van inteelt:

1) erfelijke (recessieve) ziektes. Bij een ziekte die recessief vererft, moeten zowel de vader als de moeder drager zijn van de recessieve factor. Hoe verwanter de vader en moeder aan elkaar zijn, hoe groter is de kans dat ze drager zijn van dezelfde erfelijke factor.

De bekendste ziektes zijn PHA, CVM, Blad, snoekebek, varkensbek en muilvoet. Onbekendere factoren zorgen ervoor dat het vruchtje niet levensvatbaar is en afsterft (terugkomer of abortus).

2) inteeltdepressie. Door inteeltdepressie neemt de levensvatbaarheid, groei, productie, vruchtbaarheid en/of gezondheid af. Deze ingeteelde dieren zijn dan minder goed vruchtbaar, of zelfs onvruchtbaar. Ook kunnen ze bijvoorbeeld erg vatbaar zijn voor ziektes als griep of diarree.

Voordelen van inteelt:

1) het vastleggen van gewenste eigenschappen. Voorbeeld is de roodfactor. Toen het aantal rode dieren beperkt was, is er bewust ingeteeld op deze dieren om zodoende rode nakomelingen te fokken. Ondertussen zijn er al zoveel rode Dexters en zwarte dieren met roodfactor, dat intelen op rode dieren niet meer nodig is.

2) gemak, het is natuurlijk eenvoudiger om een zelfgefokt stierkalf in te zetten voor de fokkerij dan op zoek te gaan naar een onverwant dier.

Er zijn populaties bekend waarin inteelt de standaard was. Vaak met gebrek aan geschikte fokdieren buiten de populatie. Veel van deze populaties hadden geen last van inteeltdepressie. Echter, er was dan altijd wel een heel streng selectiebeleid, waarbij bij een 'miskleun' vaak beide ouders uitgesloten werden van de fokkerij. Bij diersoorten die veel meer nakomelingen per jaar geven (bijvoorbeeld pluimvee) is deze manier van selectie heel goed mogelijk. Echter, in onze beperkte Dexter fokkerij, waarin 1 nakomeling per koe per jaar al veel is, zijn selectiemogelijkheden erg beperkt.

Sylvan Ebony, een Engelse stier, geboren op 3 maart 1959 komt bij alle in Nederland aanwezige stamboek Dexters in de stamboom voor. Bij sommige in de 4^e generatie, maar bij de meesten veel verder weg.

Sarum Bullrush: (geboren 18/9/72) zoon van Sylvan Ebony, van zijn rode moeder (Summerdale Bracken) heeft hij de roodfactor meegekregen. Ook Bullrush komt in alle stambomen voor.

Beleid EU-erkenning stamboeken

Voor de EU-erkenning die we als vereniging Holland Dexter hebben aangevraagd voor onze stamboekactiviteiten stelt het productschap Vee en Vlees de volgende eisen:

- maximum inteelttoename per generatie van 1%
- minimaal 6 achterliggende generaties bekend, hoe meer hoe beter.

Als bestuur proberen we het inteeltpercentage te beperken door het aanbieden van sperma van onverwante KI-stieren uit Engeland (waarover verderop in de nieuwsbrief meer).

Om de betrouwbaarheid van het inteeltpercentage te verhogen hebben we alle bekende voorouders (tot 1940 terug!) van de op dit moment bij onze leden aanwezige Dexters ingevoerd. Hierdoor is de betrouwbaarheid gestegen tot ca 99%. Omdat er meer bekend is komt het programma ook vaker dezelfde voorouder tegen in de stambomen. Hierdoor stijgt het berekende inteeltpercentage met enkele procenten.

Tegelijk met het betrouwbaar maken van het inteeltpercentage zullen we ook een nieuwe stamboekkaart invoeren. Op de nieuwe stamboekkaarten zullen we de stamboom uitbreiden met een 4^e generatie. De layout wordt hierdoor iets anders, maar in onze ogen voldoende overzichtelijk.

Ruwweg kunt u de volgende grenzen aanhouden bij het inteeltpercentage:

0 tot 6%: erg laag

6 tot 10%: veilig

10 tot 15%: acceptabel

14 tot 20% verhoogd risico

20% en hoger: hoog risico

Verder proberen we via de vermelding van het inteeltpercentage op de stamboekkaart en de toelichting in deze nieuwsbrief onze leden bewuster te maken van de gevaren van inteelt.

Als bijlage is een lijst toegevoegd van de bij onze leden aanwezige stamboek Dexters met daarachter het inteeltpercentage. Zo kunt u uw eigen dieren opzoeken en nagaan hoe zwaar ze ingeteeld zijn.

Bij de vermelding van het inteeltpercentage zijn we eigenlijk te laat, immers het kalf is dan al geboren. Ons stamboekprogramma ZooEasy kan ook proefparingen maken. Wilt u dus een nieuwe stier aanschaffen? Stuur een mailtje naar het secretariaat en wij rekenen u voor wat het inteeltpercentage zal worden van de kalveren die uit de paring van deze stier met uw koeien geboren worden.

Bij meerdere beschikbare (KI) stieren kunnen we ook aangeven welke stier qua inteeltbeperking het beste geschikt is.

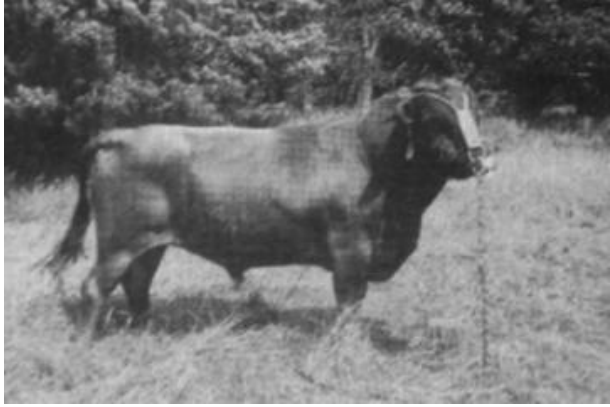
KI-stieren

Vorig jaar hebben we als vereniging Holland Dexter in samenwerking met ingenieursbureau Heemskerk rietjes sperma geïmporteerd van 2 Engelse KI-stieren, namelijk Moomin MacDuff (zwart) en Elmwood Robson (rood). De vraag was niet erg groot.

Nu het inseminatieseizoen weer nadert krijgen we echter weer vragen van leden die de vorige keer te weinig besteld hebben en van (de vele) nieuwe leden. Het blijkt dat bij CRV alle voorraad van Engels Dexter sperma is verspoten. Alleen Van Welsum Red Sanny is nog te reserveren. Bij KI-Samen is nu naast Red Boy 2nd ook Lindehof TomTom beschikbaar. Deze 3 stieren zijn echter allemaal rood en van Nederlandse fokkerij. In verband met de beperking van inteelt is vreemd bloed vanuit Engeland welkom. En de weg via KI is verreweg de goedkoopste!

We hebben dit jaar wederom sperma van MacDuff en Robson voor onze leden kunnen importeren. Ditmaal heeft ook CR-Delta van beide stieren 50 rietjes besteld. Dus waarschijnlijk komen deze 2 stieren ook bij hen op de stierenkaart.

Voor volgend jaar willen we weer proberen sperma van 2 nieuwe stieren te importeren. Een rode en een zwarte zonder roodfactor.

Woodmagic Dormouse, geboren 28-3-1969,
Engels gefokt. Komt in 281 van de 283
Holland Dexter stambomen voor.

Grinstead Trixie 8th Engelse Dexter koe.
Geboren 7-8-1940. Komt in alle stambomen
voor.

Nieuwe leden

Zoals in de vorige nieuwsbrief gemeld heeft er een reportage over Dexters in het blad "Landleven" gestaan. Sinds die reportage in april hebben we maar liefst 17 nieuwe leden mogen verwelkomen! We hopen dat onze nieuwe leden net zoveel plezier zullen beleven aan hun Dexters als onze bestaande leden momenteel iedere dag doen!

Door deze grote toeloop aan leden is er ook meer vraag naar Dexters. U kunt uw aanbod aan dieren melden bij het secretariaat, wij zetten ze dan op de koemarkt op onze website www.hollanddexter.nl. Ook kunnen wij de dieren onder de aandacht van geïnteresseerde (nieuwe) leden brengen.

Voor meer informatie over onderwerpen uit deze nieuwsbrief (of andere zaken rondom het houden van Dexters en het stamboek) kunt u altijd contact met het secretariaat opnemen. Wij helpen u graag aan informatie!

Annemiek Scholten
Secretaris Holland Dexter